

Plany zadań ochronnych

Podstawa prawna, tryb sporządzania,
udział społeczeństwa w procesie planistycznym

Wasilków 23 lipca 2026 r.

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Czym jest Plan zadań ochronnych?

Narzędzie zarządzania

Podstawowy instrument zarządzania obszarem Natura 2000 – określa cele oraz działania niezbędne do zachowania przedmiotów ochrony.

Obowiązek prawny

Sporządzenie PZO jest wymagane dla obszarów sieci Natura 2000 (o ile nie objęto ich planem ochrony), co zapewnia skuteczną ochronę najcenniejszych siedlisk i gatunków.

Akt prawa miejscowego

PZO ustanawia regionalny dyrektor ochrony środowiska w drodze zarządzenia – dokument ma charakter wiążący dla podmiotów działających na tym terenie.

Cel tworzenia PZO

Utrzymanie lub poprawa stanu ochrony

PZO ma zapewnić właściwy stan ochrony gatunku lub siedliska. W tym celu monitoruje się cztery kluczowe elementy:

Zasięg

Rozmieszczenie gatunku lub siedliska nie kurczy się.

Populacja

Liczebność nie maleje i jest wystarczająca do trwałego zachowania gatunku.

Jakość siedliska

Siedlisko przyrodnicze lub siedlisko gatunku ma odpowiednią jakość i wielkość.

Skuteczność

Stwierdzone zagrożenia nie utrzymują się – monitoruje się skuteczność podjętych działań.

PZO zakłada wdrożenie działań ochronnych eliminujących lub minimalizujących zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszaru.

O czym trzeba pamiętać!

Plan zadań ochronnych nie wprowadza nowych form ochrony przyrody

Plan określa sposób ochrony istniejącego obszaru Natura 2000 – porządkuje i doprecyzowuje działania, a nie tworzy nowej formy ochrony ponad te, która już obowiązują.

Art. 6. 1. Formami ochrony przyrody są:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerваты przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – Art. 28 ust. 1-4.

Kto sporządza Projekt PZO sporządza sprawujący nadzór nad obszarem, uwzględniając cele ochrony obszaru – art. 28 ust. 1.

Termin Pierwszy projekt – w ciągu 6 lat od zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – art. 28 ust. 1.

Udział zainteresowanych Zapewnia się udział osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie chronionych siedlisk i siedlisk gatunków – art. 28 ust. 2

Udział społeczeństwa Zapewnia się udział społeczeństwa na zasadach ustawy z 3 października 2008 r. (tzw. ustawa OOŚ) – art. 28 ust. 3.

Ustanowienie planu RDOŚ ustanawia PZO w drodze aktu prawa miejscowego (zarządzenie), dążąc do utrzymania i przywracania właściwego stanu ochrony – art. 28 ust. 4.

Kiedy PZO może być zmieniony?

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody Art. 28 ust. 8a–8b

Przesłanka 1 – potrzeby ochrony (ust. 8a, 1)

Zmiana wynika z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków, dla których wyznaczono obszar.

Przesłanka 2 – aktualizacja (ust. 8a, 2)

Zachodzi konieczność aktualizacji planu, w szczególności po ocenie jego aktualności.

Po uznaniu konieczności zmiany RDOŚ podejmuje działania w celu zmiany planu albo ustanowienia nowego PZO dla obszaru. (ust. 8b)

Obowiązujące PZO ustanowione zostały w 2014 r. – po latach obowiązywania obie przesłanki (potrzeby ochrony oraz aktualizacja danych) można uznać za spełnione, stąd prace nad nowymi planami.

Logo Natura 2000

FPP

PROJEKT PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU MAJĄCEGO ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY NATURA 2000 - OSTOJA KNYSZYŃSKA PLH200006 POŁOŻONEGO W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

Warszawa, 2013
(Zmiany wprowadzone przez RDOŚ w Białymstoku – 2014 r.)

INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO

stoku

Logo Natura 2000

FPP

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU MAJĄCEGO ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY NATURA 2000 - PUSCZA KNYSZYŃSKA PLH200003 POŁOŻONEGO W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

Warszawa, październik 2013r.
(Zmiany wprowadzone przez RDOŚ w Białymstoku – 2014r.)

INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO

1. Co zawiera Plan zadań ochronnych?

Art. 28 ust 10 ustawy o ochronie przyrody. Pkt. 1-5.

- 1

Opis granic i mapę
- 2

Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń
- 3

Cele działań ochronnych
- 4

Określenie działań ochronnych
- 5

Wskazania do dokumentów planistycznych

DZIENNIK URZĘDOWY
WOJEWÓDZTWA PODŁASKIEGO

Białystok, dnia 1 lipca 2014 r.

Poz. 2431

Elektronicznie podpisany przez
Małgorzata Maria Nowak
Data: 2014-07-01 13:35:52

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

z dnia 30 czerwca 2014 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Knyszyńska PLH200006, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje obszar Natura 2000 z wyłączeniem pokrywających się z nim powierzchni rezerwatów przyrody Krasne, Budzisk, Woronicza, Jesionowe Góry, Las Cieliczkański, Krzemienne Góry i Starodrzew Szyndzielski, dla których ustanowiono plany ochrony uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

§ 2. Opis granic obszaru Natura 2000 w formie współrzędnych punktów załamań granic obszaru w układzie współrzędnych PL - 1992 określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapę obszaru Natura 2000 stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony zawiera załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. 1. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

2. Lokalizację działań ochronnych w formie zestawienia działek ewidencyjnych i wydzieleń leśnych określa załącznik nr 6 do zarządzenia.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
Lech Magrel

Co zawiera PZO? – 1. Opis granic

Art. 28 ust 10 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody.

1

Granice i mapa

Opis granic oraz mapa obszaru Natura 2000.

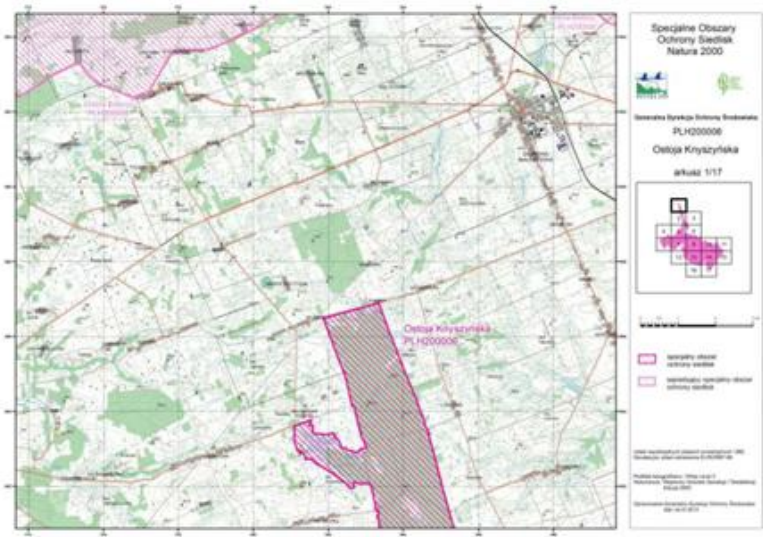
Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 30 czerwca 2014 r.

Opis granic obszaru Natura 2000 w formie współrzędnych punktów załamania granic
obszaru w układzie współrzędnych PL – 1992

Lp.	X	Y
1	783349,34	646891,98
2	783379,77	646800,70
3	783426,07	646676,35
4	783537,20	646376,04
5	783598,05	646201,42

40	785088,98	641814,63
41	785104,85	641764,36
42	785124,70	641686,30
43	785153,80	641575,18
44	785184,23	641461,41
45	785215,98	641334,41

Mapa obszaru Natura 2000. Arkusz 1/17

Co zawiera PZO? – 2. Identyfikacja zagrożeń

Art. 28 ust. 10 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody.

2

Zagrożenia

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	A03.01 - intensywne koszenie lub intensyfikacja K02- ewolucja biocenotyczna, sukcesja	A02 - zmiana sposobu uprawy J02.01 – zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie-ogólnie	Najpoważniejszym zagrożeniem dla łąk trzęślicowych jest odchodzenie od tradycyjnej, ekstensywnej gospodarki łąkarskiej, powodujące uruchomienie procesu zarastania lub dominację gatunków ekspansywnych.

Co zawiera PZO? – 3. Cele działań ochronnych

Art. 28 ust. 10 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody.

3

Cele działań ochronnych

Określenie celów, jakie mają zostać osiągnięte dla siedlisk i gatunków.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1	6410 Zmiennowilgotne murawy trzęślicowe	Zachowanie powierzchni siedliska i utrzymanie w niepogorszonym stanie wszystkich stwierdzonych płatów siedliska. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, celem oceny stanu ochrony wszystkich płatów siedliska i zaplanowania działań ochronnych.

Co zawiera PZO? – 4. Określenie działań ochronnych

Art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody.

4

Działania ochronne

Określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:

- a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
- b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów (...),
- c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania

Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowie - dzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony czynnej (A) siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania (B)			
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	(B1) Działanie obligatoryjne. Zachowanie siedliska przyrodniczego, położonego na trwałych użytkach zielonych. Ekstensywne użytkowanie kośne. Termin: stale w okresie obowiązywania planu zadań ochronnych zwanego dalej „PZO”.	Lokalizacja - załącznik nr 6	Właściciele i zarządcy gruntów
	(A1) Działanie fakultatywne. Użytkowanie kośne. Koszenie co roku, od 15 września do 30 października, z pozostawieniem 50% niekoszonej powierzchni, co roku inny fragment, dopuszczalne koszenie całej powierzchni raz na 2 lata. Wysokość koszenia 5-15 cm. Technika koszenia: w sposób nieniszczący struktury roślinności i gleby; zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do wewnątrz działki. Usunięcie biomasy. Zakaz przeorywania, walowania, podsiewu, stosowania osadów i ścieków Zakaz włókowania w okresie 1 kwietnia do 1 września. Na terenach gdzie stwierdzono konflikt działań ochronnych dla siedliska 6410 i orlika jako priorytetowe przyjęto działania zaplanowane dla siedliska 6410, zaś na terenie Nadleśnictwa Krynki – działania pod orlika, które należy przeprowadzić po konsultacji z botanikiem.	Lokalizacja - załącznik nr 6	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości

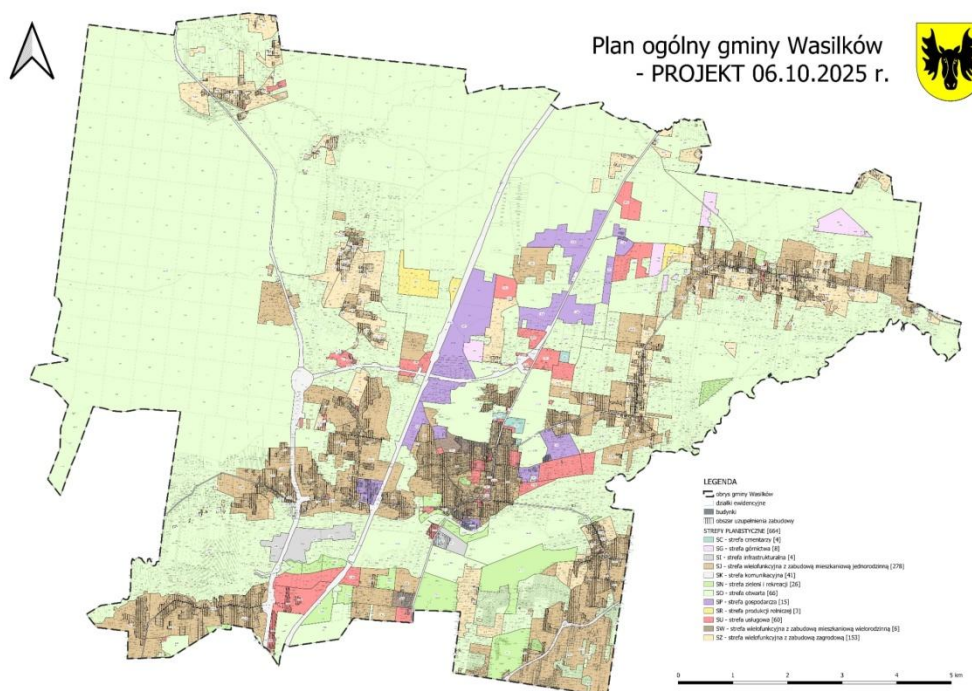
Lokalizacja działań ochronnych w formie zestawienia działek ewidencyjnych i wydzielen leśnych

Wydzielenia leśne wchodzące w skład działania ochronnego A1, B1 i D1 dla siedliska 6410			
01-06-2-16-235 -c -00	01-08-2-05-137 -c -00	01-29-1-04-184 -b -00	
01-06-2-16-235 -c -00	01-08-2-05-137 -c -00	01-29-1-04-184 -b -00	
01-06-2-16-235 -c -00	01-08-2-05-137 -i -00	01-29-1-04-184 -b -00	
01-08-1-06-4 -a -00	01-08-2-05-137 -i -00	01-29-1-04-189 -m -00	
01-08-1-06-4 -a -00	01-08-2-05-137 -k -00	01-29-1-04-189 -m -00	
01-08-1-06-4 -a -00	01-08-2-05-137 -k -00	01-29-1-04-189 -m -00	

Art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody.

5

Wskazania zmian w planach ogólnych gmin i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – jeśli są niezbędne do utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony

Udział społeczeństwa w procesie planistycznym

**Udział społeczności
lokalnej jest
szczególnie istotny**

- ✓ **Obowiązek ustawowy**
Sporządzający projekt planu zadań ochronnych zapewnia udział zainteresowanych podmiotów (art. 28 ust. 2) oraz możliwość udziału społeczeństwa (art. 28 ust. 3)
- ✓ **Pełny obraz potrzeb**
Wykonawca otrzymuje od szerokiego grona członków ZLW obraz potrzeb ochrony przyrody oraz aspektów gospodarczych, planistycznych i administracyjnych.
- ✓ **Większa akceptacja**
Udział społeczeństwa zwiększa zrozumienie, a przez to akceptację i skuteczność działań ochronnych.
- ✓ **Zespół Lokalnej Współpracy**
Grupy interesu, osoby i instytucje związane z obszarem spotykają się w ramach ZLW.

Rola LZW

Opiniowanie projektu PZO

Wnioski i uwagi zgłaszane przez członków ZLW są analizowane i uwzględniane przy opracowywaniu projektu PZO.

Wiedza lokalna

Uczestnicy wnoszą praktyczną wiedzę o obszarze, zagrożeniach i skuteczności dotychczasowych działań ochronnych.

Dialog i partnerstwo

Forum wymiany informacji między zarządzającymi obszarem, samorządami, rolnikami i organizacjami przyrodniczymi.

Konsultacje społeczne

ZLW reprezentuje interesy lokalnych społeczności – ich głos jest odnotowywany i uwzględniany w dokumentacji PZO.

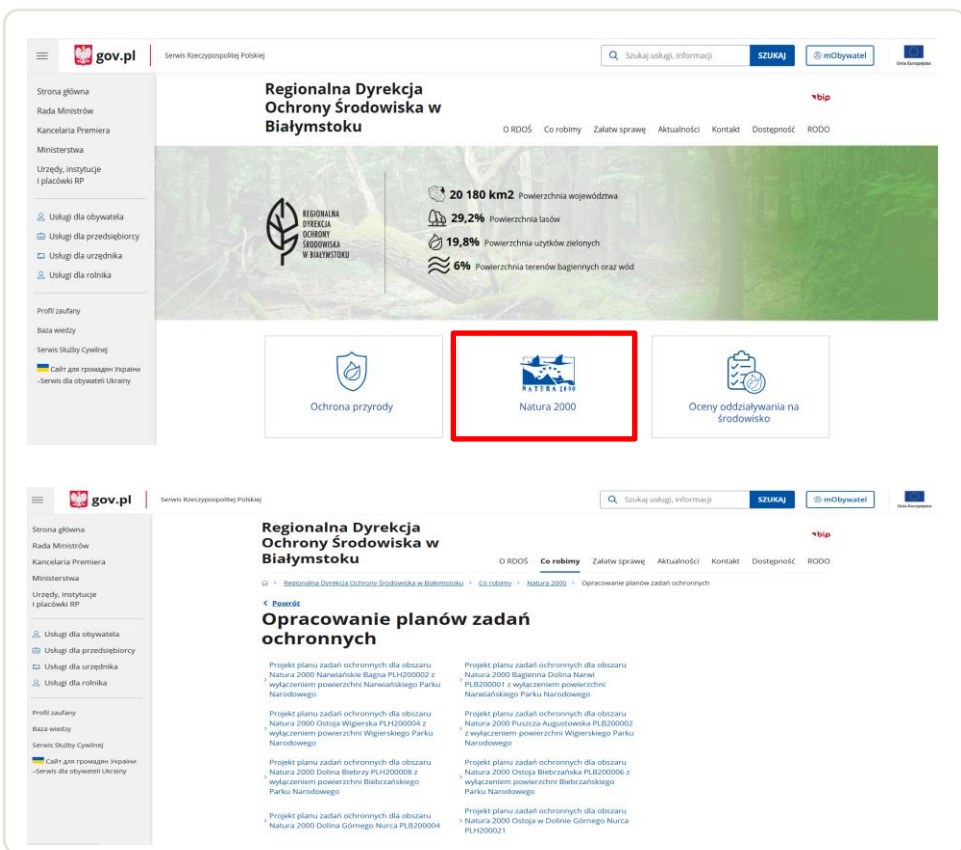
Śledzenie procesu planistycznego

Wszystkie informacje o postępie prac oraz konsultacjach będą publikowane na stronie RDOŚ w Białymstoku. Materiały są już dostępne i będą sukcesywnie uzupełniane.

gov.pl/web/rdos-bialystok
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku

Projekt powstaje z udziałem ZLW, lecz konsultowany jest szerzej – o konsultacjach społecznych informujemy różnymi kanałami, a udział może wziąć każdy zainteresowany.

Kolejne spotkania ZLW – przykład Ostoi Knyszyńskiej

Nr	Termin	Moment organizacji	Cel spotkania
1	23.07.2026 r.	Po akceptacji zasad komunikacji, wstępnego składu ZLW i harmonogramu spotkań	Spotkanie otwierające: przedstawienie procesu, obszaru, przedmiotów ochrony, zasad pracy ZLW i sposobu komunikacji
2	9.12.2026 r. (termin może ulec zmianie)	Po wykonaniu części prac terenowych	Omówienie postępu prac, wstępnych wyników, rozpoznanych uwarunkowań, problemów, zagrożeń i potrzeb uzupełnienia danych
3	III kwartał 2027 r.	Przed przekazaniem dokumentacji do opiniowania i weryfikacji	Omówienie projektu ustaleń Planu, propozycji celów i działań ochronnych oraz zebranie uwag przed końcowym procedowaniem

Dziękuję za uwagę

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

